

*Ma este elmosogattam éppen nyolcra.
Rakosgattam a bögréket fel a polcra.
Kettő van fületlen, de előlről szépek,
Egészen olyanok, mint a többi: épek.
Csak a fületlen részt hátulra kell tenni,
S nem kell azt a hibát úgy szemügyre venni.*

*Most eszembe jutott sok felebarátom,
Hogyha képletesen fületlennek látom,
Úgy teszem-e őket életem polcára,
hogy ne lássunk mindig arra a hibára?
Hanem csak a szépre, hanem csak a jóra,*

*Mert (csak ha így térek egyszer nyugovóra)
Akkor tesz el úgy az igazságos Isten
– Ahogy a bögréket rakosgattam itt lenn –
A mennyei polcra nagy irgalmú szemmel
Hátrafelé az én letörött fülellemel.*

*(Túrmezei Erzsébet
Fületlen bögre)*

BULÁNYI GYÖRGY

A FORRÁS (görög nyelven: „PÉGÉ”)

Élete van a szavaknak. Olykor csendes, olykor fényes. A „forrás” idáig számomra szépen megbújt a szótár egy nem sokat forgatott lapján. Csakhogy a minap történt valami. Egy igénytelen kis bokor igényt jelentett be: legyen már neki is valami neve. Neve, ami az övé. Neve, amely a bokor minden ágát-gallyát eszünkbe juttatja... és nemcsak az egyiket... S ekkor a szótár ama nem sokat forgatott lapjáról előugrott a „forrás”. Bemutatkozott szépen görögül, mert ezt mondta: „PÉGÉ vagyok, és én leszek majd a bokor neve”. A nevek kedvessé lesznek számunkra, ha olyanok viselik, akik kedvesek számunkra. Így lett nekem

XXII. évfolyam 10. szám 2015. október

A Koinónia régebbi számai elérhetők:
www.faragoferenc.webnode.hu

Bulányi Gy. A forrás	2931
Ferenc pápa, Beszéd...	2934
György L. Vetélkedés és szimbiózis	2940
Merza J. A kisközösség...	2944
Polinger Á. Mi közünk az abortuszhoz?	2948
Dryp, Kerti napló...	2952
Király I. Egy káfir sóhaja	2954
Gromon A. A dühös Jézus	2955
Kedves Peppínó!	2960
Totya elment...	2964

«Az emberi elköteleződés folyóirata – családunkért, nemzetünkért, mindenkiért – Isten Országá megvalósulásáért.»

Elérhetően: koinonia tarsak@gmail.com

kedvessé ez a szó: „forrás”.

Ha már kedvessé lett, akkor szerepeltetni kell. Írni kell tehát róla valamit. Valamit a múltjáról, a szó történetéből. Lehetne írni arról, hogy mekkora és milyen szerepe volt Arany János vagy a népballadák nyelvében, József Attila vagy Paul Claudel költészetében. Meg is írnám, ha a nevet kapó kis bokor a Költészet Országában sarjadt volna bokorrá. De bokrunk egy másik Országának köszönheti létét, s ezért úgy illik, hogy Országához illő legyen a múltba ásásunk.

Ebben az Országban sokan használták már előttünk - ha nem is tulajdonnévként - a forrás szót. Az Ország múltbéli nagyjai. Az Ország fő-fő Könyvének, az Ó és Új könyvgyűjteménynek a szerzői; emberi szerzői és isteni sugalmazója egyaránt, tehát maga a Szent Lélek is. Használta azt a „forrás” szót maga az Ország Királya is, amikor közöttünk járt.

Mi minden jutott eszükbe, amikor ajkukra vettek téged, „forrás”? Mindenekelőtt az, ami vagy; ami vagy akkor is, ha nem gondolunk reád: mindenekelőtt *vízforrásra* gondoltak, Aztán gondoltak különféle szép *tulajdonságokra*, amelyeket már a te szépséged juttatott eszükbe, Végül

eszükbé hoztál olyan forrásokat, amelyekből nem víz, hanem az Ország legfőbb javai fakadnak.

1. A FORRÁS VÍZFORRÁST JELENT

A forrás is teremtett valóság. Volt idő, amikor még nem volt; amikor még csak az úr és az általa birtokolt és Vele-Egy Bölcsesség létezett: „Engem már megfogantak, amikor még nem törtek elő a vízforrások... jelen voltam, amikor kijelölte helyét a vízforrásoknak...” - énekli magáról a Bölcsesség (Péld. 8,24,28). Csak az időben került sor rá, hogy a forrás - legyen. Létével megelőzte az embert; az Édenben már várta őt: „...és ember még nem volt, aki művelje a földet, de forrás tört fel a földből...” - olvassuk a Teremtés könyvében (1Móz 2,6).

A kinyilatkoztatás kultúrköre olykor nem különböztet mester-ok és eszköz-ok között; azaz eltekint a természeti okoktól, s csak a minden ok mögött levő isteni ősokra figyel. Olyankor is, amikor a vízforrásra gondol. Ezért a forrás - áldás, az Isten ajándéka. S ha a forrás nem ad vizet - akkor átok, Isten büntetése. Vízben szegény vidékeken különösen is.

Őseinknek a forrásról eszükbé jutott a vízözön: „...a nagy tenger összes forrásai előtörtek... és előtűntek a vizek forrásai haragod lelkének lehelletére.” (1Móz 7,11; Zsolt 17,16). Eszükbé jutott a kimenekülés Egyiptomból: „a meg nem szűnő folyó forrása helyett emberi vért adtál a gonoszoknak” (Bölcs 11,7). A próféták a források pusztulását ígérik a bűnök következményeként: „...elválik a patak medrétől a forrás, kiszárad és nem lesz többé” - énekli Izaiás (Íz 19,7); „és kiszáritja ereit és tönkre teszi forrásait...” - fenyeget Isten nevében Ozeás (Oz 13,15). Az apokaliptikában is szokásos ez a büntetés-kép. Szerepel a patmoszi látomás képei között is: „és ráesett a csillag a vizek forrásaira... az angyal kiöntötte csészéjét a vizek forrásaira, és vérré váltak...” (Jel 8,10; 16,4).

E sötét képeknél gyakoribb az, hogy a forrás - ajándék, jutalom, áldás. A választott nép visszaemlékezik a sziklából fakasztott vízforrásra, a vándorlás napjaiból: „Úristen, nyiss nekik élő víz forrást, hogy ihassanak bőséggel és megszűnjön a zúgolódás” (4Móz 20,6) - imádkozza Mózes. S emlékezik rá a Zsoltáros is: „Te fakasztod fel a forrásokat és patakokat... aki a sziklákat vízforrássá változtattad át...” (Zsolt 73,15; 112,6). Sőt, emlékezik rá - még századok múltával is - a környék pogánysága: „ott a keserű források édesekké lettek, hogy ihassanak” (Judit 5,15).

Forrás nélkül el nem jutottak volna az Ígéret Földjére. Az Ígéret utolsó-végső földjétől a messiási országtól is elválaszthatatlan a forrás: „Azon a napon forrás fakad Dávid házána és Jeruzsálem lakosainak a bűn és tisztátalanság ellen” - így énekel Zakariás (Zak 13,1), Izaiást pedig nevezhetnők a forrás prófétájának is, mert nála a forrás alakítja majd át a messiási Ország földjét, s a forrás veszi majd el e messiási Ország lakóinak a szomját:

Akkor ugrándoz, mint szarvas, a sánta, és ujong a néma nyelve, mert a

pusztában víz fakad és patakok a kietlenben, És tóvá lesz a délibáb és a szomjú föld vizek forrásaivá... (35,6-7). Kopasz hegyeken folyókat nyitok és a rónák közepén forrásokat, a pusztát vizek tavává teszem, és az aszú földet vizeknek forrásaivá (41,18). Nem éheznek és nem szomjúhozhatnak, nem bántja őket délibáb és a nap; mert aki rajtok könyörült, vezeti őket, és őket vizek forrásaihoz viszi (49,10). És olyan lesz, mint a megöntözött kert, és mint vízforrás, amelynek vize el nem fogy (58,11).

Nemcsak az Isten áldja az embert a forrással, hanem az ember is áldja az Istent a forrásért. Erre biztat a Jelenések Könyvének angyala: „Imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, és a tengert és a vizek forrásait” (Jel 14,7). Sőt a forrás is bekapcsolódik a teremtett dolgok Istent dicsérő kórusába; akár Tóbiás és Sára közös imájában:

Urunk, Atyánk Istene, áldjon Téged az ég és föld, a tenger és a források, és minden teremtményeid, amik csak ezekben vannak (Tob 8,7).

akár a tűzbe vetett bárom ifjú imájában:

Áldjátok, források, az Urat, dicsérjétek és magasztaljátok Őt mindörökké /Dán 3,77/.
A forrás nagyon nagy ajándék: megítat és megtisztít; sőt, életre kelve Istent dicsérő énekbe kezd... Bokor, aki a forrásról nevezed magad itass, tisztíts és énekelj... énekelj a régi dalokhoz méltó új énekeket!

2. A FORRÁS NAGYON SZÉP TULAJDONSÁGOKAT PÉLDÁZ

A lemosás és a szomjat oltás - természetes funkciók. A forrás megmos és szomjat olt, mert a forrás - vízforrás. A messiási ország ószövetségi rajzában a vízforrás e természetes funkciói már az anyagi természetén túli tisztulásra és szomjoltásra utaltak; a Lélekben megmosott, a Lélekben megítatott ember újszövetségi képeinek előzményeként.

Az ember lelki tisztaságán és kielégülésén túl jelzi a forrás - a *növekedést*: Eszter úgy nőtt a királyi udvarban, miként „a kicsi forrás, amely hatalma folyamban dagad” (Eszter 10,6; 11,10). A forrás szimbóluma a *szépségnek* is. A vőlegény oly szépnek látja érintetlen menyasszonyát, hogy „zárt forrásnak, lepecsételt kertnek... kertek

forrásának” mondja őt (Én. én. 4,12.14). Máskor a *bőség* szimbóluma a forrás: „Ha szorgalmas leszel, aratásod majd olyan, amilyen a forrás” (Péld 6,11). Az egy aszszonyhoz ragaszkodó férfiről pedig ezt olvassuk: „meszszire áradnak forrásaid...” (Péld 5,6).

A forrás szünetet nem ismerő áramlásában őseink szimbólumát látták a folytonos, az örök létezésnek: „az örök folyam forrása... és olyan leszel, mint az öntözött kert és a vízforrás, melynek el nem fogy a vize” (Bölcs 11,2; Iz 58,11).

S végezetül a forrás példázza a dikaioszt: a tönkre tett forrás az igaz utat elhagyó igazra emlékezteti a Példabeszédek szerzőjét:

„Mint amikor valaki elzárja a forrást és tönkreteszi a víz kimenő útját, olyan az engedetlené vált igaz, amikor földre hull az istentelenek előtt” (Péld 25,26).

Bokor, aki a forrásról nevezed magad, növekedjél, bőven áradj és szép legyél, ki ne essél abból, ami örök s aminek el nem fogy a vize. Maradj meg dikaiosznak, aki csak Isten előtt borul le a földre, s akinek a forrását ember tönkre nem teheti.

A vízforrás kertet varázsol, s a bokor maradjon meg mindig a messiási ország vízforrásaitól öntözött kertben; legyen annak egy bokra a többi bokor között, ugyanattól a vízforrástól öntözöten.

3. A FORRÁS NEM VÍZFORRÁST JELENT

Egyszerű előfordulásban jelenthet a forrás könnyforrást (Jer 9,1) és vérforrást (Mk 5,29). Túl ezeken a forrás

- a bölcsesség forrása
- az élet forrása és
- a Megmentő forrása.

a) *A bölcsesség forrása* lehet némelyik férfiú szava (Péld 18,4), de még inkább az istené: „a bölcsesség forrása a magasságbeli Istennek a szava” (Sir 1,5). A bölcsesség forrása - az Isten útja:

„elhagyta a bölcsesség forrását.

Ha az Isten útját jártad volna,

örökké békében lakoznál volna” (Bar 3,12).

- panaszolja fel népének a próféta. Őseinknek a vízforrásról eszébe jutott az a forrás, amelyből a bölcsesség fakad; a bölcsesség, amely az Isten szavát és útját tartalmazza.

b) *Az élet forrása*

„Mint a szarvas kívánczik a vízforrásokra,

úgy kívánczik az én lelkem, hozzád, oh Isten!” (Zsolt 41,2).

A zsoltáros vonatkozási hasonlósággal él, s ennek folytán a forrás már nem csupán Isten szavát és útját jelképezi, hanem magát az Istent: azt jelenti számunkra az Isten, amit a vízforrás az erdő nemes vadja számára. A szarvas meghal, ha nem jut vízforráshoz. A szarvas számára a vízforrás - az élet forrása.

„Az élet forrása” - sűrűn találkozunk a Könyvben ezzel a birtokos szerkezettel:

„A bölcs törvénye - az élet forrása, hogy elkerülje a halál pusztítását...

A bölcs tanácsa- megmarad, miként az élet forrása...

A tanultság- az élet forrása annak, aki birtokolja azt” (Péld 13,14; Sir 21,16; Péld 16,22)

E három hely arról beszél, hogy a bölcsesség(-forrás) jelenti az ember számára az életforrást. Az iszik az élet forrásából, aki issza az Úr, a Bölcsesség szavát és útját, azaz „az Úr félelme az élet forrása, hogy elkerüljük a halált” (Péld 14,27). „Mivel Nálad az élet forrása...” - imádkozik a Zsoltáros (Zsolt 35,10) is.

A forrás tehát nemcsak, hogy Nála van, hanem ő maga a forrás. A forrás nemcsak isten szavát és útját jelképezi. A forrás magának az Istennek a szimbóluma is, Jeremiás szavával forrásnak mondja magát az Isten:

„Mert kettős gonoszsgot követett el az én népem: elhagytak engem, az élet vizének forrását, hogy kutakat ásanak maguknak; és repedezett kutakat ástak maguknak, amelyek nem tartják a vizet” (Jer 2,13).

Egybekapcsolja tehát Jeremiás a „vízforrás” és „az élet forrása” megjelöléseket és lesz belőlük: „az élet vizének forrása!”

c) *A Megmentő forrása*

„Íme, az Isten, az én Megmentőm.

Bízom és nem félek...

Örömmel meríték vizet a Megmentő forrásából (Iz 12,3).

A próféta a Messiást illeti ezekkel a szavakkal. S a Messiás közénk érkezve „Jákob forrásánál ülve” (Jn 4,6) mondja el a forrás ősi-új tanítását a számáriai asszonynak:

- Ha tudnád, ki az, aki szól hozzád... akkor te kérnéd, hogy adjon neked élő vizet.

- Uram, nincs vedred és mély a kút. Honnan volna tehát élő vized?

- Mindaz, aki iszik ebből a vízből, újra megszomjazik. De az a víz, amelyet én adok neki, örök életre szökellő vízforrássá lesz benne (Jn 4,10-15).

Jézus az „igazi” vizet és Önmagát adja nekünk; a nekünk adott vizet és annak forrását. Ha Ő a forrás, az Örök és isteni Élet belénk kerül, belénk kerülve sem lesz mássá, hanem marad az, ami. Ezért lesz az Általa adott víz bennünk örök életre szökellő és bennünket megmentő vízforrás.

A patmoszi látnok kandi pillantást vet a transzcendens jövőbe, az új ég és új föld véglegesült messiási országába, és ott megint csak előkerül a forrás képe. A vének közül egy valaki elmagyarázza Jánosnak, hogy kicsodák a Bárány trónját körülálló fehér ruhások:

„Ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból és megmosták ruhájukat és kifehéřítették a Bárány vérében. Ezért vannak az Isten trónja, előtt... Nem éheznek többé, és nem szomjaznak többé, mert a Bárány... legelteti őket és az élet vizének forrásaihoz vezeti őket és letöröl az Isten minden könnyet a szemükről” (Jel 7,14-17).

Majd hallja János magának a Báránynak a szavát is:

„Én vagyok az Alfa és az Ómega, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak adni fogok az élet vizének forrásából ingyen” (Jel 21,6).

Ennyi az Ó és Új Szövetség „forrás”-anyaga.

Az analízist szintézis követi, s egyiket is, másikat is lezárhatja az imádság.

Élet vizének forrása, Istenem! Forrás, neked tetsző forrás (pégé dikaia) akarunk lenni. Rólad akarjuk nevezni magunkat. Ragaszkodunk a te oktan bölcsesség-szavadhoz, ragaszkodunk a te erőnlen erő-utadhoz. Tanításod és magatartásod legyen legfőbb eligazítónk, mert a te szavad és a te utad vezet el minket az élet vizének forrásához, amelynél kielégülhet részben már ma is - és a mennyei Jeruzsálemben teljesen - mindaz, amire a szívünk vágyódik. Amen.

Megjelent: Karácsonyi Ajándék 1974. 4. kötet

FERENC PÁPA

BESZÉD A NÉPI MOZGALMAK VILÁGTALÁLKOZÓJÁN

Jó napot kívánok!

Talákoztunk már egyszer néhány hónappal ezelőtt Rómában. Emlékszem erre az első találkozóra! Azóta is sokat gondoltam rátok, és imáimba foglaltalak titekeket. Örülök, hogy itt ismét láthatlak benneteket, amint arról tanácskoztok, hogy hogyan lehetne mihamarabb megszüntetni azokat a súlyosan igazságtalan körülményeket, amelyet a kirekesztettek világszerte megtapasztalni kénytelenek. Köszönöm Evo Morales Elnök úr fáradozását, hogy segített ezt a találkozót lehetővé tenni.

Rómában, első találkozásunk alkalmával valami nagyon szépet éreztem: testvériséget, eltökéltséget, elkötelezettséget, az igazságosság áhítását¹. Ma itt Santa Cruz de la Sierrában ismét ezt érzem. Köszönet érte!

Az Igazságosság és Béke² Pápai Tanácsától, amelyet Turkson bíboros vezet, tudom azt is, hogy az Egyházban

igen sokan érzik magukhoz közelállónak a népi mozgalmakat. Ez engem nagy örömmel tölt el! Örülök, hogy azt látom, az Egyház kitárja az ajtókat mindnyájatok előtt, magához ölel benneteket, hozzátok szegődik³, s hogy minden egyházmegyében és mindegyik Iustitia et Pax bizottságban valódi, folyamatos, komoly együttműködést épít ki a népi mozgalmakkal.

Isten megadta, hogy ma ismét találkozhatunk. A Szentírásból tudjuk, hogy Isten meghallja népe kiáltását⁴, én pedig csatlakozni akarok hozzátok⁵ amint földet, hajlékot⁶ és munkát követeltek minden testvéretek számára. Mondottam már, és ismét mondom: ezek szent jogok! Fontos és érdemes harcolni értük. Bár meghallanák a kirekesztettek kiáltását Latin-Amerikában, és világszerte!

1.

Először is ismerjük be, hogy változásra van szükség. És itt mindjárt világossá szeretném tenni, a félreértések elkerülése végett, hogy olyan gondokról beszélek amelyek egész Latin-Amerika, sőt általában az egész emberiség problémái. Globális problémák, amelyeket ma egyetlen állam sem tud egymagában⁷ megoldani. Ezt előrebozósítva, tegyük fel a következő kérdést:

Nem vesszük észre, hogy valami baj van⁸ egy olyan világban, amelyben oly sok földműves föld nélkül marad, oly sok családnak nincs otthona, oly sok munkás jogfosztott⁹, és oly sok ember méltósága sérül¹⁰?

Nem vesszük észre, hogy valami baj van egy olyan világban ahol oly sok esztelen háborút vívnak, és az orrunk előtt¹¹ követnek el gyilkos erőszakot testvéreinken?

Nem vesszük észre, hogy valami baj van, ha világunk talaja, vize, levegője és élő teremtményei folytonos fenyegettségben léteznek¹²?

Ne féljünk hát kimondani: változásra van szükség, változást akarunk!

Írásban és szóban¹³ fölemlítették a kirekesztés és igazságtalanság számos megnyilvánulását¹⁴, amit a munkahelyeken, a lakóhelyen, és az egész országban tapasztaltok. Sok és sokféle (a jogtiprás), ahogy ti is gyakran és sokféleképp felléptek ellenük. De van egy láthatatlan fonál, amely a kirekesztés minden egyes formáját összeköti: vajon fel tudjuk-e ismerni ezt? Nem elszigetelt jelenségekről van szó. Kíváncsi vagyok, meglátjuk-e hogy hogy ezek a romboló jelenségek¹⁵ egy globálissá növekedett rendszer részei. Vajon ráébredünk-e, hogy ez a rendszer az, amely ránk erőltette¹⁶ „profit mindenáron” mentalitását, amelyet nem érdekel sem a társadalom¹⁷ sem a természet pusztulása?

Márpedig ha ez a helyzet, akkor – ismétlem¹⁸ – ne féljünk

¹ Szó szerint „szomjúhozását” – a thirst for justice.

² Iustitia et Pax.

³ is accompanying you

⁴ “Cry” – sírás is

⁵ „join my voice to yours”

⁶ Lodging – lakhatás, szállás, hajlék

⁷ “on its own” - egyedül

⁸ Something is wrong

⁹ Without rights

¹⁰ Is not respected

¹¹ On our doorstep – a küszöbünkön

¹² “under constant threat”

¹³ “In your letters and your meetings”

¹⁴ “forms of exclusion and injustice”

¹⁵ “destructive realities”

¹⁶ “imposed”

¹⁷ “no concern for social exclusion”

¹⁸ “I would insist”